

บทที่ 3

การอ้างอิงเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การอ้างอิงเอกสารและแหล่งข้อมูลอ้างอิงอื่น ๆ ในปฏิญยานิพนธ์ การเขียนอ้างอิงจะปรากฏอยู่ 2 แห่ง คือ การอ้างอิงในเนื้อเรื่อง (In-text citations) จะกระทำเมื่อมีการนำสารสนเทศหรือข้อมูลจากเอกสารอื่นมาใช้ในการอ้างอิงในเนื้อเรื่องให้ใช้การอ้างอิงระบบนาม-ปี (Author date method) การอ้างอิงนี้จะปรากฏแทรกอยู่ในเนื้อเรื่องแทนการอ้างอิงในเชิงอรรถหรือที่เรียกว่าเชิงอรรถอ้างอิง (reference footnote) และ การอ้างอิงในส่วนท้ายเล่มที่เรียกว่า บรรณานุกรม (Bibliography) หรือการอ้างอิง (References) ในการอ้างอิงจะเรียงลำดับอักษร (ไม่ต้องแยกประเภทสิ่งตีพิมพ์ และที่ไม่ใช่สิ่งตีพิมพ์) ตามหลักการเรียงคำของพจนานุกรมฉบับปัจจุบัน และจัดแยกภาษาโดยเรียงภาษาไทยขึ้นก่อนและตามด้วยภาษาต่างประเทศ

รายการอ้างอิงมีประโยชน์ในการให้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับผู้สนใจให้ติดตามเอกสาร และแหล่งต่าง ๆ ที่อ้างอิงในปฏิญยานิพนธ์นั้นได้ถูกต้อง ดังนั้นรายการอ้างอิงจะต้องตรงกับการอ้างอิงที่ปรากฏอยู่ในเล่ม ข้อมูลในรายการอ้างอิงถูกต้องและสมบูรณ์ วิธีที่จะให้แน่ใจว่าข้อมูลในรายการอ้างอิงถูกต้องสมบูรณ์ คือ ให้ตรวจสอบรายการอ้างอิงแต่ละรายการกับการอ้างอิงที่ปรากฏในเล่มและเอกสารต้นฉบับ นักศึกษาจะต้องรับผิดชอบในการหาข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับเอกสารและแหล่งที่ใช้อ้างอิง

3.1 การใช้เครื่องหมายวรรคตอน

การเขียนรายการอ้างอิงมีการใช้เครื่องหมายวรรคตอนต่าง ๆ ช่วยแบ่งข้อความดังนี้

3.1.1 เครื่องหมาย มหัพภาค (. Period หรือ Full stop) ให้พิมพ์ติดกับคำหน้าแล้วเว้น 1 วรรค และใช้ในกรณีต่อไปนี้

3.1.1.1 เมื่อเขียนย่อชื่อแรกหรือชื่อกลางของผู้แต่งชาวต่างประเทศ เช่น John, B G.

3.1.1.2 ไว้ท้ายคำที่ย่อ เช่น ed.

3.1.1.3 เมื่อจบแต่ละข้อความ (เช่น ผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ปีพิมพ์ ฯลฯ) ในรายการอ้างอิงนั้น เช่น John, B G. 2015. **Solar maps**. Science, CMU.

3.1.2 เครื่องหมายจุลภาค (, comma) ให้พิมพ์ติดกับคำหน้าเว้น 1 วรรค และใช้ในกรณีดังต่อไปนี้

3.1.2.1 คั่นระหว่างชื่อสกุลและชื่อต้น กลาง (ถ้ามี) ของผู้แต่งชาวต่างประเทศ หรือคั่นระหว่างชื่อและบรรดาศักดิ์ของผู้แต่งชาวไทย เช่น

Mcdold, E. B.

ปนัดดา, หม่อมหลวง

3.1.2.2 ให้คั่นระหว่างชื่อผู้แต่งเมื่อมีผู้แต่งมากกว่า 1 คน เช่น

Johnson, H., Borlaug, N. E., and Malee, A. K.

มงคล ชูระ, ปรีศนา อัครพงษ์สวัสดิ์ และจิตติโส แก้วบุญเรือง.

3.1.2.3 ให้คั่นระหว่างสำนักพิมพ์และปีพิมพ์ เช่น

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2550.

William, 2010.

3.1.3 เครื่องหมายอัฒภาค (; semicolon) ให้พิมพ์ติดกับคำหน้าแล้วเว้น 1 วรรค และใช้เมื่อข้อความส่วนนั้นได้ใช้เครื่องหมายจุลภาคแล้ว เช่น เมื่อเขียนชื่อผู้แต่งชาวต่างประเทศเป็นภาษาไทยหลาย ๆ คน เช่น

เบลล์,/ชิน;/ไวท์,/มอลต้า;/และพอร์ช,/โรทานส์/ไอซ์.//มหาวิทยาลัยกับชุมชนเมือง.//แปลโดย ศิลป์ศรีสุจิน/และคนอื่นๆ./กรุงเทพฯ:/ไทยวัฒนาพานิช,/2558.

3.1.4 เครื่องหมายมหัพภาคคู่ (: colons) ให้พิมพ์ชิดกับคำหน้าและเว้น 1 วรรค จากคำหลังและให้ใช้กรณีต่อไปนี้

3.1.4.1 ใช้คั่นระหว่างสถานที่พิมพ์ (ชื่อเมือง ชื่อรัฐ) และชื่อสำนักพิมพ์ เช่น

Bangkok: Amarin

Chiangmai: Mahidol

3.1.4.2 ใช้คั่นระหว่างปีที่หรือเล่มที่วารสาร หนังสือพิมพ์ สารานุกรม และเลขหน้า เช่น

5 (ธันวาคม 2559): 23-25

30 (2015): 123-128

สรุปการเว้นระยะในการพิมพ์หลังเครื่องหมายวรรคตอน มีดังนี้

หลังเครื่องหมายมหัพภาค (. Period หรือ Full stop) เว้น 2 ระยะ

หลังเครื่องหมายจุลภาค (, Comma) เว้น 1 ระยะ

หลังเครื่องหมายอัฒภาค (; Semicolon) เว้น 1 ระยะ

หลังเครื่องหมายมหัพภาคคู่ (: Colons) เว้น 1 ระยะ

ตัวอย่าง

เบลล์,/ชิน;/ไวท์,/มอลต้า;/และพอร์ช,/โรทานส์/ไอซ์.//มหาวิทยาลัยกับชุมชนเมือง.//แปลโดย
/////ศิลป์ศรีสุจิน/และคนอื่นๆ.// กรุงเทพฯมหานคร:/ไทยวัฒนาพานิช,/2558.

หมายเหตุ เครื่องหมาย / หมายถึง เคาะแป้นพิมพ์ 1 ครั้ง หรือ เท่ากับเว้น 1 ตัวอักษร

เครื่องหมาย // หมายถึง เคาะแป้นพิมพ์ 2 ครั้ง หรือ เท่ากับเว้น 2 ตัวอักษร

3.2 การเรียงลำดับรายการอ้างอิง

การเรียงรายการอ้างอิงเอกสารและแหล่งต่าง ๆ ที่ใช้ในการอ้างอิงแบบนาม-ปีและแบบเชิงบรรณ
ให้เรียงเอกสารภาษาไทยให้จบไปก่อนแล้วต่อด้วยภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นโดยเรียงลำดับ
อักษร ตามหลักการเรียงคำของพจนานุกรมฉบับปัจจุบัน และจัดแยกภาษาโดยเรียงภาษาไทยขึ้นก่อน
ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ไม่ว่าจะรายการนั้นจะขึ้นต้นด้วยชื่อผู้แต่ง ชื่อบทความหรือชื่อหนังสือ ทั้งนี้ไม่
ต้องแยกประเภทของสิ่งตีพิมพ์ และที่ไม่ใช่สิ่งตีพิมพ์ที่นำมาใช้อ้างอิง

การเรียงชื่อผู้แต่งตามตัวอักษรมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 ให้เรียงตัวอักษรของค่านั้น เช่น

Bown, J. R.

Loing, A. R.

3.2.2 คำนำหน้าชื่อ เช่น M' Mc หรือ Mac ให้เรียงตามรูปที่ปรากฏ และไม่สนใจเครื่องหมาย

MacCrine

McJohn

M'Caty

3.2.3 ชื่อเรื่อง ที่ขึ้นต้นด้วย article ให้เริ่มเรียงคำถัดไป แต่ถ้า article เป็นคำถัดไปให้เรียง
article ด้วยส่วนชื่อสกุลผู้แต่งที่มี preposition เช่น de la van ฯลฯ ให้เรียง ตามกฎของภาษานั้น ถ้า
รู้ว่าคำนำหน้าค่านั้นเป็นส่วนหนึ่งของชื่อ เช่น De Bumal ให้ถือว่าคำนำหน้านั้นเป็นส่วนหนึ่งของชื่อ
สกุล และเรียงตามลำดับตัวอักษร เช่น

Deada

De Bumal

3.2.4 ถ้าคำนำหน้านั้นไม่นิยมใช้เป็นส่วนหนึ่งของชื่อสกุล เช่น นิยมใช้ Alblert มากกว่า
MacAlblert ให้ถือคำนำหน้านั้นเป็นส่วนหนึ่งของชื่อกลาง เช่น Alblert, L. F. Mac ถ้าเรียงงานหลาย
งานที่มีชื่อผู้แต่งคนแรกเหมือนกันให้ใช้หลักดังนี้

3.2.4.1 รายการอ้างอิงที่มีผู้แต่งคนเดียวมาก่อนรายการที่มีผู้แต่งคนต่อมา เช่น

Burman. A. K.

Burman, A. K. and Calin, E. F.

3.2.4.2 รายการอ้างอิงที่มีผู้แต่งคนแรกซ้ำกันให้เรียงตามชื่อผู้แต่งคนต่อมา เช่น

Burman, A. K.; Wone, K., and Monaran, C. F.

Burman, A. K. and Zong, E. F.

ชื่อเรื่อง 3.2.4.3 รายการอ้างอิงที่มีชื่อผู้แต่งเหมือนกันหมด ให้เรียงตามลำดับตัวอักษรแรกของ

Burman, A. K. Jumping to.....

Burman, A K. Supplement of.....

พิมพ์ 3.2.4.4 ถ้าอ้างอิงงานหลายเรื่องที่พิมพ์ในปีเดียวกันให้เรียงตามอักษร a b c ที่กำกับปี

Johnson, J. K. 2015 a.

Johnson, J. K. 2015 b.

3.2.4.5 ถ้าชื่อสกุลของผู้แต่งเหมือนกันให้เรียงตามอักษรย่อชื่อต้นและชื่อกลาง เช่น

Altic, B. I.

Altic, H. F.

ชื่อสถาบันที่สะกดเต็มการระบุชื่อสถาบันให้ระบุชื่อหน่วยงานใหญ่ก่อนหน่วยงานย่อย 3.2.5 เอกสารที่มีผู้แต่งเป็นสถาบัน สมาคม หน่วยงาน ให้เรียงตามอักษรตัวแรกของ

คำย่อที่ใช้ในการเขียนอ้างอิง

คำย่อ	คำเต็ม	ความหมาย	หมายเหตุ
Comp	complier	ผู้รวบรวม	พหูพจน์ใช้ comps
Ed.	Editor, edition	บรรณาธิการ	พหูพจน์ใช้ eds
Enl. Ed.	Enlarged edition	ผู้จัดพิมพ์, จัดพิมพ์โดย	
Et al,	et al	และคนอื่นๆ (and others)	
Ibid	ibidem	เรื่องเดียวกัน (in the same place)	
n.d.	no date	ไม่ปรากฏปีพิมพ์	ภาษาไทยใช้ มปป.
n.p.	no place	ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์	ภาษาไทยใช้ มปท.
no.	number	ฉบับที่	
p.	page	หน้า (หลายหน้า) พหูพจน์ใช้ pp.	
Rev. ed.	Revised edition	ฉบับพิมพ์ใหม่มีการแก้ไข	
rpm	revolution per minute	รอบต่อนาทีหมายถึงการหมุนของมอเตอร์ ฯลฯ	
tr.	Translator, translated by	ผู้แปล, แปลโดย	
Vol.	Volume	เล่มที่	
Vols.	Volumes	จำนวนเล่ม (เช่น 4 vols.)	

3.3 การเขียนรายการอ้างอิง

การเขียนรายการอ้างอิงมีแบบและหลักเกณฑ์แตกต่างกันตามประเภทของเอกสาร เช่น หนังสือ บทความในหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ สารานุกรม วิทยานิพนธ์ ปริยญาานิพนธ์ จุลสาร เอกสารอัดสำเนา การสัมภาษณ์ ฯลฯ

การอ้างอิงแบบนาม-ปี

โดยทั่วไปจะประกอบด้วยชื่อผู้แต่งและปีพิมพ์ในกรณีที่เป็นกรอ้างอิงเนื้อหาโดยตรงหรือแนวคิดบางส่วนหรือเป็นการคัดลอกข้อความบางส่วนมาโดยตรง โดยการสรุปเนื้อหาหรือแนวคิดทั้งหมดของงานชิ้นนั้นมา

3.4 หลักการเขียนนามผู้แต่ง

3.4.1 ถ้าเป็นชาวต่างประเทศให้ใช้นามสกุลเท่านั้น ถ้าเป็นชาวไทยให้ใส่ชื่อก่อนแล้วตามด้วยนามสกุล ถึงแม้เขียนเอกสารเป็นภาษาต่างประเทศก็ตาม เพราะถือเป็นแบบที่สากลยอมรับแล้วว่าประเทศไทยใช้เช่นนี้

(ชิน บัวชุม, 2558)

(Moltahs, 2015)

(Thanakhon, 2014)

(SuthaThongkhal, 2013)

3.4.2 กรณีผู้แต่งที่มีฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ สมณศักดิ์

(กรมหมื่นจไวยวรรณาถ)

(พระยาอุปกิตศิลปสาร, 2510)

(สมเด็จพระวชิรญาณ [นิม], 2512)

(ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, 2520)

3.4.3 กรณีผู้แต่งมียศทางทหาร ตำรวจ หรือมีตำแหน่งทางวิชาการ เช่น ศาสตราจารย์หรือมีคำเรียกทางวิชาชีพ เช่น นายแพทย์ ทันตแพทย์ เกษษกร ไม่ต้องใส่ยศ หรือตำแหน่งทางวิชาการ หรือคำเรียกทางวิชาชีพนั้น ๆ

(ถนอมศักดิ์ วงศ์พัฑฒัน, 2550)

(สุชาติ พุ่มพุ่มม่วง, 2552)

3.4.4 ผู้แต่งใช้นามแฝง

(Dr. Maji [pseud.], 1999)

(Sweet [pseud.], 1998)

(มิโน [นามแฝง], 2520)

การอ้างเอกสารหนึ่งเรื่องที่มีผู้แต่งคนเดียว ถ้าอ้างถึงเอกสารหรืองานนั้นทั้งงานโดยรวม ให้ระบุนามผู้แต่งและปีพิมพ์แทรกในข้อความในตำแหน่งที่เหมาะสม กล่าวคือ ถ้าระบุนามผู้แต่งในข้อความ ให้อ้างปีพิมพ์ไว้ในวงเล็บ (ตัวอย่าง 1) หรือให้ระบุทั้งนามผู้แต่งและปีพิมพ์ของเอกสารนั้นในวงเล็บ (ตัวอย่าง 2)

ตัวอย่าง 1

สุธา ทองขาว (2559) ได้ศึกษาผลของการใช้ประโยชน์จากกากเมล็ดกาแฟ เพื่อการปลูกพืช ..Robert (2014) concluded the principle of animal welfarethat ...

ตัวอย่าง 2

...ในขณะที่การใช้ผลการวิจัยทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่อยู่ในวงแคบ จำกัดเฉพาะในกลุ่มสาขาวิชาของตนเท่านั้น (ประวิต เอราวัณ, 2558)

...Last year, the group worked in farm (Kenvin, 2015), demonstrated that...

ในย่อหน้าหนึ่ง ๆ เมื่ออ้างถึงงานนั้นซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ไม่ต้องระบุปีพิมพ์ในการอ้างครั้งต่อมาได้ ถ้างานนั้นเพิ่งถูกอ้างและไม่สับสนกับงานอื่น (ตัวอย่าง 3)

ตัวอย่าง 3

ทยิตา มานวงค์ (2014) ศึกษาเทคโนโลยีที่พร้อมถ่ายทอดเพื่อการผลิตผงแคลเซียมคาร์บอเนตแบบแผ่นเชิงพาณิชย์ ซึ่งเป็นแคลเซียมคาร์บอเนตอัญรูปะราโกไนต์ที่ไม่สามารถผลิตได้จากภูเขาปูนหรือ การสังเคราะห์ทางเคมี ผลิตได้จากการแปรรูปจากเปลือกหอยบางชนิดเท่านั้น.....

In a recent study of group living talapoins, Kenvin (2015) demonstrated that.....Kenvin also found that

การระบุชื่อผู้เขียนที่เป็นชาวต่างประเทศสามารถทำได้ 2 วิธี

- 1) ให้ระบุชื่อภาษาต่างประเทศในข้อความ และระบุปีพิมพ์ในวงเล็บ (ตัวอย่าง 4)
- 2) ให้ระบุชื่อเป็นภาษาไทยในข้อความก่อน และวงเล็บชื่อภาษาต่างประเทศและปีพิมพ์ (ตัวอย่าง 5)

ตัวอย่าง 4

Arbon (2014b) ได้อธิบายถึงการนำเสนอรายงานตามลำดับขั้นตอนดังนี้...

ตัวอย่าง 5

จิมสัน (Jimson, 2012: 101) ให้ความเห็นว่า “หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาที่มีลักษณะเจาะจง เป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะบรรลุวัตถุประสงค์หลักการของการศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ”

ถ้าอ้างเอกสารเรื่องเดียว เขียนโดยผู้แต่งคนเดียว แต่มีหลายเล่มจบ ให้ระบุหมายเลขของเล่มที่อ้างถึงด้วย เช่น

(พระช่วงเกษตรศิลป์, 2502, เล่ม1)

(Walmart, 2005, vol. 4)

การอ้างเอกสารหนึ่งเรื่องที่มีผู้แต่ง 2 คน

เมื่อเอกสารที่อ้างถึงมีผู้แต่ง 2 คน ให้ระบุนามผู้แต่งทั้ง 2 คน ทุกครั้งที่มีการอ้างโดยใช้คำ และ หรือ and เชื่อมนามผู้แต่ง (ตัวอย่าง 6)

ตัวอย่าง 6

Tomson และ Sudan (2003) ศึกษาวิจัยที่ใช้ในวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์และพบว่า...จากการวิเคราะห์วิจัยที่ใช้ในวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์พบว่า วิจัยเชิงสำรวจมีผู้นิยมใช้กันแพร่หลาย และคงจะเป็นที่นิยมใช้ต่อไป (Tem and Thompson, 2008)

In some studies the theoretical constructs are based on assumptions and premises about the information transfer process, which derives from the theoretical formulation of Sathon and Boontong (2009)

การอ้างเอกสารหนึ่งเรื่องที่มีผู้แต่ง 3 คน

เวลาอ้างถึงเอกสารที่มีผู้แต่ง 3 คนครั้งแรก ให้ระบุนามผู้แต่งทุกคน (ตัวอย่าง 7) เมื่ออ้างถึงครั้งต่อไปให้ระบุเฉพาะนามผู้แต่งคนแรก ตามด้วย et al. หรือ and others สำหรับเอกสารภาษาอังกฤษ และคณะหรือและคนอื่น ๆ สำหรับเอกสารภาษาไทย (ตัวอย่าง 8)

ตัวอย่าง 7

ปัญญา วงศ์ทอง, ชานนท์ ทองแท้ และบุญล้ำ คำสุภา (2558) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของทองแดงว่า.....

Sujittra, Kabell และ Phisut (2007) ค้นพบว่า...

Ghoss, Somrose, and Manee (2014) stated:.....

ตัวอย่าง 8

สุชาติ รักการดี และคณะ (2558) กล่าวสรุปไว้ดังนี้...

Srijun และ คนอื่นๆ (2009) ได้สรุปเพิ่มเติมว่า...

Writing is one way of making meaning from experience for ourselves and for others (Charee, et al., 2008)

ข้อยกเว้น ถ้าเอกสารสองเรื่องที่อ้างครั้งต่อมา เมื่อเขียนย่อโดยใช้ et al. แล้วทำให้รายการที่อ้างปรากฏคล้ายกัน เช่น

Boontida, Ramez and Yuwadee (2012)...

Boontida, Zoo and Blue (2014)...

ถ้าเขียนย่อจะเป็น Boontida et al. (2014) เหมือนกัน ในกรณีเช่นนี้ เพื่อไม่ให้ผู้อ่านสับสนให้เขียนชื่อผู้แต่งทุกคน

การอ้างเอกสารหนึ่งเรื่องที่มีผู้แต่งมากกว่า 3 คน

ในการอ้างถึงทุกครั้ง ให้ระบุเฉพาะนามผู้แต่งคนแรก พร้อมคำ et al. หรือ and others สำหรับเอกสารภาษาอังกฤษ และคณะ หรือ คนอื่น ๆ สำหรับเอกสารภาษาไทย

ข้อยกเว้น ถ้าเอกสารสองเรื่องที่อ้างเมื่อเขียนย่อแล้วทำให้รายการที่อ้างปรากฏคล้ายกัน ในกรณีนี้เมื่ออ้างถึงเอกสารเหล่านั้นในเนื้อความให้พยายามระบุผู้แต่งคนต่อมาเรื่อย ๆ จนถึงชื่อผู้แต่งที่ไม่ซ้ำกัน เช่น

Nikom, Jenifer, Maloney, Bryant, Khon and Van (2009) และ

Nikom, Jenifer, Bryant, Woody, Malee and Buntool (2015)

ในเนื้อความการอ้างถึงจะปรากฏดังนี้

Sathon, Suchat, Malee et al. (2014) และ Sathon, Suchat, Boontom et al. (2006)

การอ้างเอกสารที่ผู้แต่งเป็นสถาบัน

เมื่ออ้างเอกสารที่มีสถาบันเป็นผู้แต่งแทรกในเนื้อความในระบบนาม-ปี ให้ระบุนามผู้แต่งที่สถาบัน โดยเขียนชื่อเต็มในการอ้างครั้งแรก และถ้ามีชื่อย่อที่เป็นทางการก็ให้ระบุชื่อย่อนั้นในวงเล็บใหญ่ [] ไว้ด้วยกรณีนี้ ในการอ้างครั้งต่อมาให้ใช้ชื่อย่อนั้นได้ ในกรณีที่ไม่มีชื่อย่อ การอ้างครั้งต่อ ๆ มาให้ระบุชื่อสถาบันเต็มทุกครั้ง ดังตัวอย่างที่ 9

ตัวอย่าง 9

การอ้างครั้งแรกคือ

(องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ [ร.ส.พ.], 2549)

(Asian Institute of Technology [AIT], 2556)

การอ้างอิงต่อมา

(ร.ส.พ., 2552)

(AIT, 2013)

การอ้างอิงผู้แต่งที่เป็นสถาบัน ควรคำนึงถึงแนวทางดังต่อไปนี้ด้วยคือ ต้องพยายามให้ผู้อ่านไม่สับสนระหว่างสถาบันที่อ้างอิงถึงนั้น กับสถาบันอื่น ๆ ทั้งนี้ ถ้าสถาบันนั้นเป็นหน่วยงานรัฐบาล อย่างน้อยต้องอ้างอิงระดับกรมหรือเทียบเท่าและเขียนอ้างอิงระดับสูงลงมาก่อน เช่น

(กรมประชาสัมพันธ์, 2554)

(มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะวิศวกรรมศาสตร์, 2555)

(กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักนโยบายและแผน, 2559)

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2553)

การอ้างอิงเอกสารหลายเรื่องโดยผู้แต่งคนเดียวกัน ในการอ้างอิงเอกสารหลายเรื่องที่เขียนโดยผู้แต่งคนเดียวกันแต่ปีพิมพ์ต่างกันให้ระบุนามผู้แต่งครั้งเดียวแล้วระบุปีพิมพ์ตามลำดับ ใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) คั่นระหว่างปีพิมพ์โดยไม่ต้องระบุนามผู้แต่งซ้ำอีก เช่น

(บุญยงค์ เกศเทศ, 2516, 2520, 2523)

(Hassam and Grammick, 1981:1982)

แต่ถ้าวิทยานิพนธ์อ้างอิงเอกสารหลายเรื่อง ที่เขียนโดยผู้แต่งคนเดียวกัน แต่ปีพิมพ์ซ้ำกัน ให้ใช้ a b c d ตามหลังปีพิมพ์สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ และใช้ ก ข ค ง ตามหลังปีพิมพ์ สำหรับเอกสารภาษาไทย เช่น

(อัคร อัครพงษ์, 2557ก)

(กระทรวงศึกษาธิการกรมวิชาการ, 2550ก: 2550ข)

(Kan, 2005a)

(Kan, 2005b)

(Brun, 2009a: 2009b: 2009b: 2009c)

การอ้างอิงเอกสารหลายเรื่องโดยผู้แต่งหลายคน การอ้างอิงเอกสารหลายเรื่องที่เขียนโดยผู้แต่งต่าง ๆ กันพร้อมกัน มีวิธีเขียน 2 วิธี ให้เลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งตลอดทั้งเล่ม คือ

1) ให้ระบุนามผู้แต่งโดยเรียงตามลำดับอักษร ตามด้วยปีพิมพ์ และใส่เครื่องหมายอฒภาค (;) คั่นเอกสารที่อ้างแต่ละเรื่อง เช่น

(อัคร อัครพงษ์, 2552ข: ฐาปกรณ์ สุขเขย และประภากรณ์ โสสิน, 2553; ทองเลียน นาค, 2554: สุชีช ฦ น่าน, 2555)

(Federer, 2005: Kan and Romazing, 2006: Jhonson, 2008: Wandee, 2014)

2) ให้เรียงตามปีพิมพ์จากน้อยไปหามาก และใช้เครื่องหมายอฒภาค (;) คั่นระหว่างเอกสารที่อ้างแต่ละเรื่อง ทั้งนี้เพื่อแสดงวิวัฒนาการของเรื่องที่ศึกษา เช่น

(Wandee, 2013: Fiedler, 2014: Thompson, 2015: Kast and Rawan, 2015)

ในกรณีที่อ้างเอกสารหลายชื่อเรื่อง ที่มีทั้งผู้แต่งเป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศให้อ้างชื่อผู้แต่งเป็นภาษาไทยจนครบก่อน แล้วจึงตามด้วยชื่อผู้แต่งเป็นภาษาต่างประเทศโดยวิธีใดวิธีหนึ่งข้างต้นการอ้างเอกสารที่ไม่ปรากฏนามผู้แต่งเอกสารที่ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง มีวิธีการอ้างดังนี้

1) เอกสารที่ไม่ปรากฏนามผู้แต่งให้ลงชื่อเรื่องได้เลย

(ภูมิศาสตร์แห่งทวีปเอเชีย, 2501)

(“Study Finds,” 2001)

The book College Bound Seniors (2006)

2) เอกสารที่ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง มีแต่ผู้ทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการหรือผู้รวบรวม

(Anderson, ed., 1950)

(Livingstone, comp., 1985)

(ธรรม สุทนต์, บรรณาธิการ, 2505)

(พ.ณ. ประมวลุมารค, ผู้รวบรวม, 2001)

การอ้างหนังสือแปล

ระบุชื่อผู้เขียนที่เป็นเจ้าของเรื่อง ถ้าไม่ทราบชื่อผู้เขียนจึงระบุชื่อผู้แปลเช่น

(ซิลเวอร์, 2515)

(ไต้มุก ศิริ, ผู้แปล, 2507)

การอ้างเอกสารที่เป็นบทวิจารณ์ ให้ใส่ชื่อผู้วิจารณ์

(Duncan, 2005)

(หงส์ทอง มหายศนันท์, 2517)

การอ้างเอกสารที่อ้างถึงในเอกสารอื่น

ถ้าต้องการอ้างเอกสารที่ผู้แต่งได้อ้างถึงในงานของตน การอ้างเช่นนี้ถือว่า มิได้เป็นการอ้างถึงเอกสารนั้นโดยตรง ให้ระบุนามผู้แต่งของเอกสารทั้งสองรายการ โดยระบุนามผู้แต่งและปีพิมพ์ของเอกสารอันดับแรกตามด้วยคำว่า อ้างถึงใน หรือ cited in แล้วระบุนามผู้แต่งของเอกสารอันดับรองและปีพิมพ์ (ตัวอย่าง 10)

ตัวอย่าง 10

แท้จริงประโยชน์ที่หอพระสมุดสำหรับพระนครจะทำให้แก่บ้านเมืองได้ไม่ใช้แต่รวมหนังสือเก็บไว้เป็นสมบัติของบ้านเมืองอย่างเดียว ถ้าหากสามารถตรวจสอบหนังสืออันเป็นเหตุให้เกิดวิชาความรู้พิมพ์ให้แพร่หลายได้ยังเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้นเหมือนกับแจกจ่ายสมบัตินั้นไปให้ถึงมหาชนอีกชั้นหนึ่ง กรรมการจึงเห็นเป็นข้อสำคัญมาแต่แรกตั้งหอพระสมุดสำหรับพระนคร ซึ่งหอพระสมุดควรเอาเป็นธุระในเรื่องพิมพ์หนังสือด้วย (สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ, 2495 อ้างถึงใน ศุภมาส ทองแท้, 2521)

ถ้าเอกสารอันดับรองไม่ได้ระบุปีพิมพ์ของเอกสารอันดับแรก ให้ลงดังนี้

(พระยาอนุমানราชชน อ้างถึงใน ส่องแสง อัมพร, 2554)

(Hana, cited in Adam, 2010)

ถ้ากล่าวถึงนามเจ้าของเอกสารอันดับแรกในเนื้อหาอยู่แล้วก็ลงแต่เพียงปีพิมพ์และเลขหน้า(ถ้ามี) ของเอกสารอันดับแรกและชื่อเอกสารอันดับรองไว้ได้ในวงเล็บ () เช่น

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพได้ทรงรายงานถึงจำนวนหนังสือไทยที่มีอยู่ในหอพระสมุดสำหรับพระนคร ในปี พ.ศ. 2459 ดังนี้คือ (2459 อ้างถึงใน ศุภมาส ทองแท้, 2531)

พระยาอนุমানราชชนในเรื่องแหลมอินโดจีนสมัยโบราณ (ส่องแสง อัมพร, 2554) เรื่อง The Journals of GrateHana, 2001-2003 (Adam, 2010) ได้รายงาน.....หรือ

Hana (Adam, 2010) ได้กล่าวถึงในการเดินทางตอนหนึ่งว่า...

การอ้างถึงส่วนหนึ่งของหนังสือรวมบทความ

การอ้างถึงส่วนหนึ่งของหนังสือซึ่งเป็นสิ่งพิมพ์รวมบทความ หรือผลงานของผู้เขียนหลายคนและมีผู้รับผิดชอบในการรวบรวม หรือทำหน้าที่บรรณาธิการ ให้ระบุเฉพาะนามผู้เขียนบทความ ในกรณีที่ไม่ปรากฏนามผู้เขียนบทความ ให้ใช้วิธีการอ้างอิงตามข้อ 4.1.8 ข้างต้นได้

การอ้างเอกสารพิเศษหรือสื่อลักษณะอื่น

การอ้างอิงเอกสารพิเศษ เช่น ต้นฉบับตัวเขียน รายการวิทยุ โทรทัศน์ สไลด์ फिल्मสตริปส์ เทป แผ่นที่เป็นต้น ให้ระบุลักษณะของเอกสารพิเศษหรือสื่ออื่น ๆ

1) ต้นฉบับตัวเขียน คัมภีร์โบราณ

(London, British Library, Arundel MSS; 285, fol. 165b)

(“การเกิด.” สมุดไทยชาวอักษรไทยเสนาดินสอดำ, 1)

(“ที่ขนิมกายมหาวรรคปาลี.” ฉบับลงชาด, ผูก)

(“เรื่องงบประมาณการจ่ายเงินแผ่นดิน ร.ศ. 111-112.” หอจดหมายเหตุแห่งชาติ.น.1-3. เลขที่ 3, 10, 11.)

2) รายการวิทยุโทรทัศน์

(กรมพระยาดาวราชานุภาพ, รายการโทรทัศน์ ชุด “มรดกไทย”)

3) สไลด์ फिल्मสตริปส์

(กรมส่งเสริมการเกษตร, สไลด์)

4) เทป

(ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ปราโมช, เทปตลับ)

เอกสารพิเศษเหล่านี้ ถ้าในการอ้างอิงหัวข้อใดก็ตามที่มีนามซ้ำกัน ให้ใช้อักษร ก ข ค ง หรือ a b c d กำกับไว้หลังชื่อเช่นกัน เช่น

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ก. สมุดไทยคำอักษรไทยเส้นตรง)

(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ข. สมุดไทยคำอักษรไทยเส้นตรง)

การอ้างการสื่อสารระหว่างบุคคล

การสื่อสารระหว่างบุคคล อาจเป็นจดหมาย บันทึก การสนทนา การสัมภาษณ์ ฯลฯ ให้ระบุชื่อที่ผู้เขียนสื่อสารด้วย พร้อมวันที่ถ้าทำได้ เช่น

A.D.Nong (personal communication, April 10, 2013) mentioned...

(Wanchai Suka, interview, January 8, 2012)

(เสนอ อินทรสุขศรี, จดหมาย, 10 มกราคม 2546)

(ประเวศน์ วสี, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2545)

3.5 การเขียนบรรณานุกรม

บรรณานุกรม หมายถึง บัญชีรายการแหล่งข้อมูลอ้างอิง โดยระบุ ผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ ผู้รับผิดชอบ การพิมพ์ และ ปีพิมพ์ การเขียนบรรณานุกรม จึงเป็นการอ้างอิงโดยรวมสำหรับการเขียนตำราแบบเดิม แต่ปัจจุบันนิยมการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาาระบบนาม-ปี เช่น หนังสือ งานวิจัย ปรินทิพนิพนธ์ เป็นต้น ซึ่งเป็นการอ้างอิงแบบย่อ ถ้าต้องการรายละเอียดของรายการอ้างอิง

นั้น ให้ดูที่ บรรณานุกรม ซึ่งนิยมจัดเรียงตามลำดับอักษร เพื่อความสะดวกในการค้นหา และให้เรียงรายการข้อมูลอ้างอิงภาษาไทยขึ้นก่อนแล้วตามด้วยรายการข้อมูลอ้างอิงภาษาต่างประเทศ เพื่อให้สัมพันธ์กับการอ้างอิงระบบนาม-ปี ให้ใช้ แบบแผน การเขียนบรรณานุกรม คือ ผู้แต่ง ปีพิมพ์ ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ ผู้รับผิดชอบการพิมพ์

การลงรายการส่วนต่าง ๆ ของบรรณานุกรม แยกตามชนิดของรายการข้อมูลอ้างอิง มีหลักการลงรายการดังนี้

3.5.1 หนังสือ

ข้อมูลที่จำเป็นต้องมี ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ปีพิมพ์ ชื่อหนังสือ สำนักพิมพ์ สถานที่พิมพ์ ข้อมูลอื่น ๆ ที่ระบุเพิ่มเติมเพื่อความชัดเจนของรายการอ้างอิงนั้น ได้แก่ ครั้งที่พิมพ์ ชื่อชุดหนังสือ และลำดับที่ จำนวนเล่มจำนวนหน้าทั้งหมด

แบบแผน

ผู้แต่ง// ปีพิมพ์// ชื่อหนังสือ// เล่มที่หรือจำนวนเล่ม (ถ้ามี)// ครั้งที่พิมพ์ (ให้ลงการพิมพ์ครั้งที่ 2 //.....เป็นต้นไป)// ชื่อชุดหนังสือและลำดับที่ (ถ้ามี)// สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์.

3.5.1.1 ผู้แต่งหรือบรรณาธิการ

1) ถ้าผู้แต่งเป็นชาวต่างประเทศ ให้ลงชื่อสกุลตามด้วยตัวอักษรตัวย่อของชื่อต้นและชื่อกลาง (ถ้ามี)

2) ใช้เครื่องหมายจุลภาค (.) แแบ่งชื่อสกุลและอักษรย่อ ของชื่อต้นกับชื่อกลาง เช่น

Reynolds, F. E.

Fontana, D., Jr.

3) ถ้าผู้แต่งเป็นชาวไทย ให้ลงชื่อก่อนแล้วตามด้วยนามสกุล ในกรณีที่เขียนเอกสารเป็นภาษาต่างประเทศอาจใช้แนวทางเดียวกันกับผู้แต่งชาวต่างประเทศได้

4) ผู้แต่งชาวไทยมีฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ ให้พิมพ์ชื่อตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (.) และฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ เช่น

ธรรมศักดิ์มนตรี, เจ้าพระยา

วิจิตรวาทการ, หลวง

5) ถ้าผู้แต่ง 2 คน หรือมากกว่า 2 คน แต่ไม่เกิน 6 คน ลงชื่อผู้แต่งทุกคนให้ใช้คำว่า และ หรือ, and ก่อนชื่อผู้แต่งคนสุดท้าย แต่ถ้ามีผู้แต่ง 6 คน หรือมากกว่านั้นขึ้นไปให้ใช้คำว่าและคน

อื่น ๆ หรือ และคณะสำหรับภาษาไทยและให้ใช้ et al. หรือ and others สำหรับภาษาต่างประเทศเว้นแต่สาขาวิชานั้น ๆ จะนิยมให้ระบุชื่อผู้แต่งทุกคนหรือระบุอย่างอื่น เช่น

Fukurke, T., and Morioka, K.

Hanson, H., Borlaug, N. E., and Anderson, R. G.

วันดี สุขใจ และ บังอร ญาณะ

ดวงดี งามอนันต์, วิมล ขุนใส, อรุณี จันทระประจักษ์, จรียาประยูร และ เมษา บังวัน

Stevenson, H. E., et al

Wilson, K., and others.

สุธรรม เนตรวัน และ คนอื่นๆ.

อีกวิธีหนึ่งที่ผู้เขียนใช้กัน คือ กลับชื่อสกุลเฉพาะผู้แต่งคนแรก ส่วนคนที่สองเป็นต้นไปเขียนตามทีปรากฏ เช่น Hanson, H., N. E. Borland, and R. G. Anderso.

6) ถ้าผู้แต่งเป็นสถาบัน ควรคำนึงถึงแนวทางดังต่อไปนี้ด้วย คือ ต้องพยายามให้ผู้อ่านไม่สับสนระหว่างสถาบันที่อ้างถึงนั้นกับสถาบันอื่นๆ ทั้งนี้ถ้าเป็นหน่วยงานรัฐบาลอย่างน้อยต้องอ้างถึงระดับกรมหรือเทียบเท่า และเขียนอ้างระดับสูงมาก่อน เช่น

กระทรวงศึกษาธิการ

กรมประชาสัมพันธ์

7) ถ้าไม่มีผู้แต่ง ให้เขียนชื่อเรื่องในตำแหน่งของผู้แต่ง

8) ถ้าเป็นหนังสือที่มีบรรณาธิการ และผู้อ้างอิงต้องการอ้างถึงหนังสือทั้งเล่มให้เขียนชื่อบรรณาธิการแทนผู้แต่ง และใส่คำว่า บรรณาธิการ สำหรับเอกสารภาษาไทย และคำว่า ed. Sinv eds. แล้วแต่กรณีสำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ เช่น Forbes, S. M., ed

9) ปิดท้ายชื่อผู้แต่งหรือบรรณาธิการด้วยเครื่องหมายมหัพภาค เช่น

ตรีทศพล เมฆบังวัน และจารุมาศ อึ้งกุล, บรรณาธิการ.

3.5.1.2 ปีพิมพ์

1) ระบุปีพิมพ์งานนั้น (สำหรับงานที่ไม่ตีพิมพ์เผยแพร่ ปีพิมพ์ หมายถึง ปีที่ผลิต งานนั้น)

2) งานที่อยู่ระหว่างการจัดพิมพ์เผยแพร่ให้ใช้คำว่า (กำลังจัดพิมพ์) หรือ (in press) แล้วแต่ภาษาของงานนั้นๆ

3) ถ้าไม่ปรากฏปีพิมพ์ให้ระบุ ม.ป.ป. หรือ n.d. อยู่ในเครื่องหมายวงเล็บแล้วแต่กรณี

4) จบด้วยเครื่องหมายมหัพภาค

3.5.1.3 ชื่อหนังสือ

1) หนังสือที่เป็นภาษาต่างประเทศให้พิมพ์ตัวใหญ่เฉพาะอักษรตัวแรกของชื่อเรื่อง (ถ้ามี) ซึ่งมักพิมพ์ตามหลังเครื่องหมายหัพภาคคู่ (:) และชื่อเฉพาะ

2) พิมพ์ตัวหนาหรือขีดเส้นใต้ หรือใช้วิธีอื่นหรือใช้ตัวอักษรพิมพ์ปกติตามความนิยมในสาขาวิชานั้น ๆ ในกรณีที่หนังสือทางด้านวิทยาศาสตร์ อาจพิมพ์โดยไม่ใช้ตัวหนาหรือขีดเส้นใต้ได้ ทั้งนี้ต้องพิมพ์ชื่อ พืช สัตว์ และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ที่เป็นภาษาลาตินโดยใช้ตัวเอน ตัวหนา หรือขีดเส้นใต้

3) ลงข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการสืบค้น เช่น ครั้งที่พิมพ์ เล่มที่พิมพ์ไว้ในวงเล็บตามหลังชื่อเรื่องโดยไม่มีเครื่องหมายหัพภาคระหว่าง ชื่อเรื่อง และ วงเล็บ

4) จบข้อความส่วนนี้ด้วยเครื่องหมายหัพภาค

3.5.1.4 ในกรณีที่ชื่อหนังสือที่อ้างอิงมีหลายเล่ม หรือพิมพ์หลายครั้งที่เป็นชุด หรือมีลำดับที่ ก็ให้ลงข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการสืบค้นโดยระบุไว้หลังชื่อเรื่องตามลำดับ โดยแต่ละรายการคั่นด้วยเครื่องหมายหัพภาค

3.5.1.5 สถานที่พิมพ์และสำนักพิมพ์

1) ให้ระบุชื่อจังหวัดหรือชื่อเมือง ถ้าชื่อเมืองไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย หรืออาจทำให้สับสนกับเมืองอื่น ให้ระบุชื่อจังหวัดหรือเมืองหรือประเทศที่สำนักพิมพ์นั้นตั้งอยู่กำกับ

2) ถ้าในเอกสารสำนักพิมพ์ตั้งอยู่ในเมืองมากกว่า 1 เมือง ให้เลือกเมืองแรก

3) พิมพ์เฉพาะชื่อสำนักพิมพ์ ส่วนคำระบุสถานะของสำนักพิมพ์ เช่น ห.จ.ก.บริษัท, Publishers, Co., Ltd. หรือ etc. ให้ตัดออก สำนักพิมพ์ที่เป็นของสมาคมมหาวิทยาลัยให้ระบุชื่อเต็ม เช่น สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Central Luzon State University Press เป็นต้น

4) ถ้าไม่ปรากฏสำนักพิมพ์หรือสถานที่พิมพ์ให้ระบุ ม.ป.ท. หรือ n.p. อยู่ในเครื่องหมายวงเล็บแล้วแต่กรณี

5) จบข้อความส่วนนี้ด้วยเครื่องหมายจุลภาค